

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет романо-германської філології**

ПРОГРАМА

АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФАХУ

спеціальність	035 ФІЛОЛОГІЯ
рівень вищої освіти	ПЕРШИЙ (бакалаврський)
спеціалізація	035.051 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – іспанська
освітня програма	035.051.01 Мова і література (іспанська)

Розробники:

Бахтіна Анна Олегівна, гарант програми, доктор філософії, доцент кафедри романської філології

Копитіна Анастасія Сергіївна доктор філософії, доцент кафедри романської філології

Левінська Олеся Олесандрівна, старший викладач кафедри романської філології

Програму розглянуто і затверджено на засіданні
Вченої ради факультету романо-германської філології
Протокол від 18 березня 2025 р., № 3

Голова Вченої ради _____ Валентина ЯКУБА

Затверджено на засіданні кафедри
лінгвістики та перекладу
протокол № 2 від 25 лютого 2025 р.

Завідувач кафедри _____ Анастасія КОПИТІНА

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	4
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО АТЕСТАЦІЇ	7
Процедура атестаційного екзамену з фаху	7
Загальний зміст атестаційного екзамену	8
Організація і робота екзаменаційної комісії.....	8
ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	9
Дисципліни, що виносяться на атестаційний екзамен	9
Зразок практичного завдання	10
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ	12
Орієнтовні питання з дисциплін, винесених на атестацію	14
Практична і теоретична фонетика іспанської мови.....	14
Практична й теоретична граматики.....	14
Історія іспанської мови.....	15
Лексикологія іспанської мови.....	16
Стилістика іспанської мови.....	16
Список авторів іспаномовної художньої літератури.....	16
Орієнтовні теми щодо проблематики поданих текстів.....	16
Документи про освіту та кваліфікацію	17
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	18

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підсумкова атестація студентів є формою перевірки й оцінки науково-теоретичної та практичної підготовки студентів-філологів спеціальності 035 ФІЛОЛОГІЯ, рівень вищої освіти ПЕРШИЙ (бакалаврський), освітня програма МОВА І ЛІТЕРАТУРА (іспанська), спеціалізація 035.051 РОМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (переклад включно), перша – іспанська, і проводиться у формі атестаційного екзамену з фаху. Для його проведення організується екзаменаційна комісія у складі голови, членів комісії та екзаменаторів. Комісія створюється щорічно і діє протягом календарного року.

Мета цього екзамену полягає у перевірці сформованості результатів навчання, набутих компетентностей, знань випускників, їх готовності до практичної діяльності за спеціальністю. Планомірна самостійна робота студентів, особливо під час підготовки до атестаційного екзамену, допомагає систематизувати, глибше осмислити і закріпити знання, отримані в процесі вивчення усіх фахових дисциплін.

До складання атестаційного екзамену допускаються студенти, які виконали усі вимоги навчального плану та програм з усіх практико-орієнтованих мовних предметів (практика усного та писемного мовлення, практична фонетика, практична граматики), з теоретичних курсів літератури, фонетики, граматики, історії мови, лексикології, стилістики. На атестаційній екзамен виносяться питання, найбільш важливі для виявлення рівня теоретичної та практичної компетенції майбутнього філолога. Завдання підібрані та сформульовані на основі фахових компетентностей, що сформувалися у процесі вивчення основних предметів з фаху. З метою підвищення ефективності програми включені списки орієнтованих теоретичних питань та рекомендованої літератури.

На атестаційному екзамені оцінка сформованості компетентностей та результатів навчання проводиться опосередковано, критерії їх визначення – правильність та повнота уявлень студента про функціональний характер того чи іншого мовного явища, демонстрація мовної та предметної компетенції, застосування набутих знань до конкретних контекстів. Випускник повинен засвідчити уміння застосовувати набуті знання на практиці, розкривати закономірності еволюції мовних одиниць і категорій з умінням виокремити етапи наукових парадигм, а також передбачає перевірку та оцінку сформованості у студентів мовної, комунікативної, мовленнєвої, країнознавчої та професійної компетенції, наявності у студентів розвинених мовленнєвих навичок говоріння, письма, аудіювання та читання іспанською мовою, ґрунтовних знань про мову, літературу і германське мовознавство, а також вміння реалізовувати ці знання в майбутній професійній діяльності.

На екзамені перевіряється сформованість таких компетенцій (згідно освітньо-професійної програми): ЗК 7, 9, 11; ФК 2, 3, 7, 8, 10, 13-16, а також досягнення таких програмних результатів навчання: ПРН 1, 8, 10, 12, 15, 16, 20.

Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК 7 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК9 Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК11 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях

Фахові компетентності (ФК):

Загально-професійні компетентності:

- ФК 2 Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.
- ФК 3 Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії іспанської мови.
- ФК 7 Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту іспанською мовою.
- ФК 8 Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.
- ФК 10 Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (перекладацький) аналіз текстів різних стилів і жанрів.

Комунікативні компетенції:

- ФК 13 *Лексико-граматична компетентність передбачає:* володіння лексичними, граматичними, орфографічними мовними знаннями і навичками; знання семантики, словотворчої й синтаксичної структури, функції в реченні й тексті, лексичної полісемії, антонімії, особливостей фразеології для структурної організації тексту та вираження комунікативної інтенції.
- ФК 14 *Мовленнєво-фонетична компетенція передбачає:* знання про звуки мови і закономірності їх поєднання; про фонетичні процеси (наголос, інтонацію, чергування звуків) знання фонетичної транскрипції та сформованість фонематичних навичок мовлення (рецептивних і репродуктивних); уміння сприймати на слух різножанрові та різнопредметні автентичні тексти.
- ФК 15 *Інтеракційна компетентність передбачає:* уміння вести діалог, побудований на реальній або симульованій ситуації та вільно вести розмову з носіями мови; здатність викладати свою думку відповідно до певних типів тексту з дотриманням параметрів комунікативно-стилістичної доцільності та мовної правильності.
- ФК 16 *Країнознавчо-міжкультурна компетентність передбачає:* знання студентів про культуру країн, мова яких вивчається; володіння особливостями мовленнєвої та немовленнєвої поведінки носіїв мови в типових ситуаціях спілкування; володіння різними видами мовленнєвої діяльності в ситуаціях міжкультурної взаємодії.

Програмні результати навчання

- ПРН 1 Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та іспанською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
- ПРН 8 Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію іспанської мови і літератури, вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.
- ПРН 10 Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.
- ПРН 12 Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.
- ПРН 15 Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.
- ПРН 16 Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції обраної філологічної спеціалізації, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.
- ПРН 20 Володіти мовою фаху на рівні B2-C1 для вільного письмового й усного перекладу, здійснення професійної комунікації і міжособистісного спілкування та якісного професійного використання.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

Атестація випускників здійснюється за допомогою засобів об'єктивного контролю ступеня досягнення цілей освітньо-професійної програми. Діагностика якості підготовки бакалаврів здійснюється під час атестації бакалаврів у терміни, що передбачені навчальним планом. Атестація здійснюється на підставі оцінки рівня професійних знань, умінь та навичок випускників, передбачених спеціальністю 035 ФІЛОЛОГІЯ, освітній рівень ПЕРШИЙ (бакалаврський), освітня програма МОВА І ЛІТЕРАТУРА (іспанська), спеціалізація 035.051 РОМАНСЬКІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ (переклад включно), перша – іспанська, з використанням методів комплексної діагностики. Інформаційною базою, на підставі якої формуються засоби об'єктивного контролю ступеня досягнення кінцевих цілей освітньо-професійної підготовки, є змістовні модулі дисциплін.

Атестація якості підготовки бакалавра щодо встановлення фактичної відповідності рівня освітньої підготовки вимогам освітньої програми здійснюється після виконання студентами навчального плану у повному обсязі Екзаменаційною комісією закладу вищої освіти з цього фаху. Голову та склад ЕК затверджує Вчена рада Університету.

Процедура атестаційного екзамену з фаху

До початку іспитів на основі узагальнених завдань випускові кафедри розробляють зміст, критерії, вимоги до екзамену, оформлені у вигляді програми атестаційного екзамену, підбирають та укладають матеріали, створюють екзаменаційні білети. Атестаційний екзамен бакалаври складають за розробленими і затвердженими екзаменаційними матеріалами, які спрямовані на виявлення у студентів загальнотеоретичних знань, вміння застосовувати інтегровані знання вивченого матеріалу при вирішенні практичних завдань, власної думки та особистісного ставлення. Питання охоплюють увесь зміст програм з фахових дисциплін, мають не тільки репродуктивний, а й проблемно-пошуковий характер.

Екзамен проводиться фаховою іноземною мовою. Під час відповіді студента помилки й неточності не виправляються, при цьому недоліки, неточності й змістовні лакуни відповіді кожного студента заносяться до протоколу. Усі члени комісії слухають і оцінюють кожного студента, ведуть індивідуальний протокол, задають додаткові, уточнюючі й перевіірочні питання. Після завершення своєї відповіді студент може залишитися й слухати відповіді інших, або піти з аудиторії та чекати оголошення результатів екзамену.

Після відповіді останнього студента, комісія радиться щодо оцінювання кожного студента на основі індивідуально виставлених рейтингів по кожному компоненту відповіді, використовуючи власні протоколи й нотатки. У разі суперечливих оцінок від різних екзаменаторів голова Екзаменаційної комісії має два голоси та приймає остаточне рішення щодо конкретної суперечливої ситуації. Екзамен закінчується оголошенням фінального рейтингу кожного студента.

Загальний зміст атестаційного екзамену з фаху

На екзамені студенти повинні продемонструвати вільне володіння першою іноземною мовою на базі лексичного запасу в обсязі програмних вимог рівня С1 (близько 4500 лексичних одиниць для вживання в продуктивних та близько 6000 для рецептивних видів мовленнєвої діяльності). Компетентісні вимоги до цього рівня володіння мовою такі:

- Студент може розуміти широкий спектр достатньо складних та об'ємних текстів і розпізнавати імпліцитне значення.
- Може висловлюватись швидко і спонтанно без помітних утруднень, пов'язаних з пошуком засобів вираження.
- Може ефективно і гнучко користуватись мовою у суспільному житті, навчанні та роботі.
- Може чітко, логічно, детально висловлюватись на складні теми, демонструючи свідоме володіння граматичними структурами, конекторами засобами зв'язності та дискурсивними маркерами висловлювання.

Студенти повинні також володіти орфоепічною, лексичною та граматичною нормами першої іноземної мови, вміти правильно реалізовувати цю норму в різних видах мовленнєвої діяльності та в різних комунікативних ситуаціях.

Для підтвердження професійної компетенції студент повинен продемонструвати достатньо високий рівень знань і умінь з теоретичних дисциплін (теоретичної фонетики, теоретичної граматики, лексикології, історії мови, літератури, стилістики), володіння базовою термінологією, вміння визначати, описувати та диференціювати мовні явища різними лінгвістичними методами.

Організація і робота екзаменаційної комісії

Екзаменаційна комісія створюється щорічно для проведення атестації – комплексних екзаменів і захисту кваліфікаційних робіт та діє протягом календарного року. До складу комісії входять викладачі випускових та профільних кафедр, провідні фахівці галузі, які викладають фахові предмети на цій спеціальності. Персональний склад ЕК затверджується ректором не пізніше ніж за місяць до початку роботи.

Графік роботи комісії затверджується ректором.

Регламент засідань ЕК встановлює її голова.

Рішення ЕК про оцінку, а також про присвоєння випускнику освітнього рівня та кваліфікації, видачу йому документа про освіту і кваліфікацію приймається на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, які брали участь у засіданні. Голос голови ЕК є вирішальним при однаковій кількості голосів.

Засідання ЕК протоколюються. У протоколи вносяться:

- оцінки складання комплексного екзамену;
- запитання до випускника з боку членів та голови ЕК;
- окремі думки членів ЕК;
- здобуті освітній рівень і кваліфікація;

- назва документа про освіту і кваліфікацію (з відзнакою чи без відзнаки), який видається випускнику;
- інші відомості.

Протоколи підписують голова та члени ЕК, які брали участь у засіданні. Результати атестаційного екзамену визначаються рейтингами за 100-бальною шкалою та оголошуються того ж дня після оформлення протоколів засідання ЕК.

Після закінчення роботи ЕК голова складає звіт та подає його до навчального відділу. У звіті аналізується уміння випускників застосовувати знання при вирішенні виробничих проблемних ситуацій, недоліки в підготовці, рекомендації щодо вдосконалення навчального процесу. Звіти голів ЕК і результати комплексної атестації обговорюються на засіданні ради факультету.

ЗМІСТ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ З ФАХУ

Дисципліни, що виносяться на екзамен:

№ з/п	Шифр навчальної дисципліни за ОПІ	Дисципліна, що виносяться на комплексну атестацію
1	ОДФ.5	Практична фонетика
2	ОДФ.6	Практична граматики
3	ОДФ.7	Перекладацькі країнознавчі студії
4	ОДФ.8	Теоретична фонетика
5	ОДФ.9	Історія іспанської мови
6	ОДФ.10	Лексикологія іспанської мови
7	ОДФ.11	Теоретична граматики
8	ОДФ.12	Стилістика іспанської мови
9	ОДФ.14	Література Іспанії

Зразок екзаменаційного білету

У білеті, який має окремий номер, містяться завдання, які студент має виконати, опрацювавши матеріали, що закріплені за цим номером білета, маючи до 30 хвилин на підготовку до відповіді.

Білет № 1

Lea el texto y prepárese para

- leer en voz alta y traducir la parte resaltada;
- relatar el texto completo;
- comentar las oraciones complejas del resumen dado, analizar su estructura, indicar el tipo de subordinación;
- prepararse para responder a preguntas sobre los personajes, acontecimientos y opiniones del texto dado, expresar su propia impresión u opinión sobre los temas del texto.

Разом із білетом студент отримує картку з текстом, що підлягає опрацюванню, переказу, перекладу й аналізу. Тексти мають однаковий обсяг (до 3 000 знаків), беруться із творів художньої літератури та пов'язані з тими завданнями, які вказано в білеті. Таким чином, опрацювання цього тексту дозволяє оцінити сформованість усіх професійних компетентностей.

Зразок тексту:

El castellano viejo

Mariano José de Larra

Una tormenta espantosa estaba a punto de estallar; empero todos los convidados a porfía probamos a aplacar aquellas disputas, hijas del deseo de dar a entender la mayor delicadeza, para lo cual no fue poca parte la manía de Braulio y la expresión concluyente que dirigió de nuevo a la concurrencia acerca de la inutilidad de los cumplimientos, que así llamaba él a estar bien servido y al saber comer. ¿Hay nada más ridículo que estas gentes que quieren pasar por finas en medio de la más crasa ignorancia de los usos sociales; que para obsequiarle le obligan a usted a comer y beber por fuerza, y no le dejan medio de hacer su gusto? ¿Por qué habrá gentes que sólo quieren comer con alguna más limpieza los días de días?

A todo esto, el niño que a mi izquierda tenía, hacía saltar las aceitunas a un plato de magras con tomate, y una vino a parar a uno de mis ojos, que no volvió a ver claro en todo el día; y el señor gordo de mi derecha había tenido la precaución de ir dejando en el mantel, al lado de mi pan, los huesos de las suyas, y los de las aves que había roído; el convidado de enfrente, que se preciaba de trinchador, se había encargado de hacer la autopsia de un capón, o sea gallo, que esto nunca se supo: fuese por la edad avanzada de la víctima, fuese por los ningunos conocimientos anatómicos del victimario, jamás parecieron las coyunturas. «Este capón no tiene coyunturas», exclamaba el infeliz sudando y forcejeando, más como quien cava que como quien trincha. ¡Cosa más rara! En una de las embestidas resbaló el tenedor sobre el animal como si tuviera escama, y el capón, violentamente despedido, pareció querer tomar su vuelo como en sus tiempos más felices, y se posó en el mantel tranquilamente como pudiera en un palo de un gallinero.

El susto fue general y la alarma llegó a su colmo cuando un surtidor de caldo, impulsado por el animal furioso, saltó a inundar mi límpísima camisa: levántase rápidamente a este punto el trinchador con ánimo de cazar el ave prófuga, y al precipitarse sobre ella, una botella que tiene a la derecha, con la que tropieza su brazo, abandonando su posición perpendicular, derrama un abundante caño de Valdepeñas sobre el capón y el mantel; corre el vino, auméntase la algazara, llueve la sal sobre el vino para salvar el mantel; para salvar la mesa se ingiere por debajo de él una servilleta, y una eminencia se levanta sobre el teatro de tantas ruinas. Una criada toda azorada retira el capón en el plato de su salsa; al pasar sobre mí hace una pequeña inclinación, y una lluvia maléfica de grasa descende, como el rocío sobre los prados, a dejar eternas huellas en mi pantalón color de perla; la angustia y el aturdimiento de la criada no conocen término; retírase atolondrada sin acertar con las excusas; al volverse tropieza con el criado que traía una docena de platos limpios y una salvilla con las copas para los vinos generosos, y toda aquella máquina viene al suelo con el más horroroso estruendo y confusión. «¡Por San Pedro!», exclama dando una voz Braulio difundida ya sobre sus facciones una palidez mortal, al paso que brota fuego el rostro de su esposa. «Pero sigamos, señores, no ha sido nada», añade volviendo en sí.

¿Hay más desgracias? ¡Santo cielo! ¡Sí las hay para mí, infeliz! Doña Juana, la de los dientes negros y amarillos, me alarga de su plato y con su propio tenedor una fineza, que es indispensable aceptar y

tragar; el niño se divierte en despedir a los ojos de los concurrentes los huesos disparados de las cerezas; don Leandro me hace probar el manzanilla exquisito, que he rehusado, en su misma copa, que conserva las indelebles señales de sus labios grasientos; mi gordo fuma ya sin cesar y me hace cañón de su chimenea; por fin, ¡oh última de las desgracias!, crece el alboroto y la conversación; roncadas ya las voces, piden versos y décimas y no hay más poeta que Fígaro.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ

При виставленні підсумкової оцінки за екзамен усі складові питання вважаються рівноцінними. Кожен вид роботи оцінюється за шкалою ECTS («А», «В», «С», «D», «Е», «F»).

Кожен екзаменатор веде протокол оцінювання, робить нотатки помилок студента під час усної відповіді та підраховує бали за кожен компонент білета. Під час відповіді екзаменатори не зобов'язані вказувати на мовні й мовленнєві помилки студента, але можуть виправляти ті помилки, які унеможливають успішну відповідь. Після відповідей студентів екзаменаційна комісія зводить до середнього арифметичного індивідуальні бали кожного члена комісії та виводить загальний рейтинг за відповіді на усі завдання. Оцінка за екзамен є колегіальним рішенням усіх членів на підставі обчислених рейтингів.

При узагальненні оцінювання відповідей на екзамені члени комісії користуються такими вимогами й критеріями:

Стобальн а шкала	Рейтин г	Критерії оцінювання
90-100	А	Відмінний рейтинг має студент, який продемонстрував всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільно володіє спеціальною термінологією, викладає матеріал послідовно, правильно застосовує теоретичні знання з усіх фахових дисциплін для розв'язання практичних завдань; уміє розробляти методіку вирішення дослідницьких проблем, використовуючи при цьому новітні досягнення мовознавства і літературознавства;
82-89	В	Відповідь студента демонструє всебічні, систематичні й глибокі знання програмового матеріалу, вільне володіння спеціальною термінологією, матеріал викладено послідовно, із застосуванням теоретичних знань з різних дисциплін для розв'язання практичних завдань; припускається 1-2 неточності у викладенні матеріалу, які не призводять до помилкових висновків і рішень
75-81	С	Студент достатньо розкриває основний зміст теоретичних питань, володіє навичками лінгвістичного й літературознавчого аналізу, вміє теоретично обґрунтувати й застосувати набуті знання з мовознавства і літературознавства; правильно використовує професійну

		термінологію, не допускає у відповіді грубих помилок; можливі 3-4 неточності у використанні спеціальної термінології, несуттєві помилки у висновках, узагальненнях, які не спотворюють зміст відповіді
69-74	D	Студент в основному правильно відповідає на питання, але викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології
60-68	E	Студент коротко, схематично, але в основному правильно відповідає на питання; викладає матеріал неповно, не завжди послідовно; відчуває певні труднощі у застосуванні теоретичного матеріалу для виконання практичних завдань; помиляється в застосуванні професійної термінології
1-59	F	Незадовільний рейтинг отримує студент, який не може розкрити основний зміст теоретичних питань, не володіє навичками застосування набутих знань для виконання практичних завдань; не володіє професійною термінологією; допускає грубі помилки в остаточних висновках

ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ З ДИСЦИПЛІН, ВИНЕСЕНИХ НА АТЕСТАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН З ФАХУ

Практична і теоретична фонетика іспанської мови

Фонетика та фонологія іспанської мови. Базові поняття фонетики як науки. Звуковий склад іспанської мови (загальна характеристика). Система голосних фонем іспанської мови та їх класифікація. Мовний апарат та дихальні органи. Фізичні характеристики звуку.

Система голосних та приголосних. Сполучення голосних: дифтонги та трифтонги. Система приголосних фонем іспанської мови. Принципи класифікації приголосних згідно способу артикуляції, місця артикуляції. Приголосні у мовному потоці. Орфоепія і орфографія. Фонетичні групи: склад.

Складоподіл. Склад як невід’ємна частина слова. Типи складів у іспанській мові. Основні правила силабіфікації. Складоподіл у писемному мовленні.

Наголос. Тенденції наголошення слів. Типи словесного наголосу. Функції словесного наголосу. Позиція словесного наголосу. Словесний наголос і ритм. Словорозрізнявальна функція наголосу. Наголос у реченні. Типи наголосу. Функції наголосу у реченні. Логічний наголос. Емфатичний наголос.

Просодична система іспанської мови. Поняття „просодії”. Інтоніяція як комплексна єдність просодичних рис. Основні функції інтонації. Структура інтонаційної моделі. Просодична функція словесного наголосу. Темп мовлення. Ритм. Фонетичні та фонологічні аспекти усного словесного комунікативного дискурсу.

Діалектлогія. Особливості діалектальної вимови в різних регіонах Іспанії. Особливості діалектальної вимови Латинської Америки.

Практична й теоретична граматики

Граматики як розділ мовної системи. Морфологія і синтаксис як розділи граматики, предмет теоретичної граматики, зв'язок теоретичної граматики з теоретичними дисциплінами, порівняння суті теоретичної граматики і практичної граматики. *Морфемна* структура слова: визначення морфеми і слова, традиційна класифікація морфем, дистрибутивні типи морфем.

Повнозначні частини мови. Іменник. Загальні риси повнозначних частин мови. Іменник як повнозначна частина мови: лексико-граматичне значення іменника, формальні ознаки, функціональні ознаки. Категорія роду. Проблема визначення роду. Категорія відмінка. Граматична опозиція категорії відмінка. Категорія числа. Граматична опозиція категорії числа (однина – множина).

Дієслово. Час і аспект як граматичні категорії дієслова. Дієслово як повнозначна частина мови. Система граматичних категорій. Категорія часу. Функціональна транспозиція граматичних часових форм. Категорія аспекта. Аспект як вираження характеру дії, загальний, тривалий і перфектний аспекти, аспектна категорія розвитку, аспектна категорія ретроспекта. Різні способи вираження характеру дії (власне дієслівна форма, граматична структура). Часткові аспекти: початок дії, завершення дії, однократна дія, частотна дія. Функціональна транспозиція у вираженні аспекта. Категорія стану дієслів. Граматична опозиція активного і пасивного станів. Граматична опозиція «прямий спосіб – непрямий спосіб». Дійсний спосіб (Modo Indicativo), наказовий спосіб (Modo Imperativo), умовний спосіб (Modo Subjuntivo).

Морфологія іменних частин мови: Структура іменникової синтагми. Іменник як ядро синтагми, його граматичні категорії. Детермінанти й модифікатори іменникової синтагми. Роль прийменникової синтагми в структурі іменникової синтагми. Прикметникова синтагма, її структура. Прислівникова синтагма, її структура. Граматичні категорії прикметника й прислівника.

Морфологія дієслова: Дієслівна синтагма: її структура, морфологічні особливості її компонентів. Граматичні категорії дієслова. Неособові форми дієслова і їх функції в дієслівній синтагмі.

Синтаксис: Основні синтаксичні одиниці: члени речення, словосполучення, речення, Член речення як мінімальна одиниця синтаксичної структури речення. Структурні й функціонально-семантичні типи членів речення. Принципи класифікації простого речення. Складне речення та його типи. Безсполучникове складне речення та проблема інтеграції речень. Складносурядне речення та його типи (із зіставним, протиставним та розділовим зв'язком). Складнопідрядні речення з підрядними підметовими, присудковими, додатковими й означальними. Складнопідрядні речення з підрядними обставинними часу, причини, наслідку, способу дії, уступки та ін. 3 типи умовних речень.

Історія іспанської мови

Основні поняття історії іспанської мови. Синхронія і діахронія. Діахронічні зміни та динаміка синхронії. Основи періодизації історії іспанської мови. Класифікація сучасних романських мов. Порівняльно-історичний метод.

Романізація Піренейського півострову. Експансія кастильського діалекту і староіспанський період: Предмет і завдання курсу історії мови. Спільність походження романських мов. Перехід від народної латинської мови до романських діалектів. Формування та розвиток кастильської мови.

Примітивні діалекти Піренейського півострова. Експансія кастильського діалекта: Королівства Піренейського півострову та відповідні мовні діалекти. Еволюція мови в північній та в південній частині півострова в арабський період. Мосарабська мова. Експансія кастильського діалекту та його роль в утворенні національної іспанської мови.

Періоди розвитку іспанської мови: Мова середньоіспанського періоду. Особливості граматичної та інших мовних систем. Ранньоновоіспанський період. Становлення національної іспанської мови. Основні тенденції розвитку мови в новоіспанський період. Сучасна іспанська мова. Актуальні тенденції розвитку іспанської мови.

Еволюція фонетичного та морфологічного (іменні частини мови) рівнів іспанської мови: Історична фонетика: еволюція систем голосних і приголосних від латини до сучасної іспанської мови. Історична морфологія: еволюція іменника, артикля, займенника і прикметника від латини до сучасної іспанської мови.

Еволюція морфологічного (дієслово, прислівник) рівня іспанської мови: Історична морфологія: еволюція часових форм дієслова дійсного й умовного способів від латини до сучасної іспанської мови. Історична морфологія: еволюція форм наказового способу й пасивного стану дієслова, неособових дієслівних форм та прислівника від латини до сучасної іспанської мови.

Лексикологія іспанської мови

Семантика слова: Системність словникового складу мови. Парадигматичні відносини синонімії, антонімії, паронімії. Полісемія і семантичне перенесення.

Словотвір іспанської мови: Способи словотвору в іспанській мові. Морфологічна структура слова. Деривація як спосіб словотвору, її типи. Складання основ. Парасинтез. Конверсія. Скорочення як спосіб словотвору, його види.

Етимологія та фразеологія: Етимологія: еволюція лексичної системи іспанської мови від латини до сучасності. Лексичні запозичення. Фразеологія: предмет вивчення. Класифікації фразеологічних одиниць за різними критеріями.

Лексичний склад сучасної іспанської мови в синхронії: Активна і пасивна лексика. Архаїзми і неологізми. Термінологія. Розмовна лексика і жаргон. Діалектна варіативність сучасної іспанської мови.

Стилістика іспанської мови

Стилістичне значення. Стилістичне забарвлення в системі мови та його компоненти; Стилістичне забарвлення в контексті; Конотативне значення. Стилістична парадигматика: тематичні групи, тематичні та синонімічні ряди; Стилістичний потенціал синонімії мовної та контекстуальної;

Стилістична морфологія. Поняття виражальних засобів і стилістичних прийомів у морфології. Стилістичне використання іменників, дієслів, прикметників, займенників і прислівників у їх інваріантних та категоріальних значеннях.

Стилістичний синтаксис. Стилістичні моделі як ресурси стилістичного синтаксису. Синтаксична синонімія. Стилістично значущі трансформації синтаксичних одиниць: редуція вихідної моделі (еліпсис, умовчання, номінативні речення, безсполучниковий зв'язок), розширення вихідної моделі (полісиндетон, включення додаткових елементів), зміна порядку компонентів вихідної моделі (інверсія, обособлення). Типологія та критерії класифікації синтаксичних стилістичних прийомів: взаємодія синтаксичних конструкцій (паралелізм, хіазм, анафора, епіфора).

Стилістична семасіологія. Фігури заміщення (фігури кількості: гіпербола, мейози, літота; фігури якості: метафора, метонімія, іронія) та фігури суміщення (фігури тотожності: образне порівняння, стилістичні синоніми у мовленні; фігури протилежності: антитеза, оксиморон; фігури нерівності: наростання, розрядка, зевгма). Стилістичний статус епітету. Метафора та образність. Традиційна теорія образності. Основні аспекти образу. Ключові напрями у вивченні метафори в контексті традиції і сучасності (когнітивний, дискурсивний підходи). Структурна і функціональна типології словесних метафор.

Система функціональних стилів у сучасній іспанській мові. Різні підходи до класифікації стилів; Визначення функціонального стилю; Характеристика функціональних стилів.

Стилістика тексту. Текст як одиниця найвищого рівня мови; Текст як одиниця усної та писемної комунікації; Текстові ознаки та категорії; Класифікація текстів з різних позицій функціональних стилів, композиційних форм та жанрів; Реалізація стилістичних засобів в різних типах мовлення.

Список авторів іспаномовної художньої літератури

Хуан Рамон Хіменес; Хосе Ортега і Гассет; Піо Бароха; Рамон дель Вальє-Інклан; Хосе Мартінес Руїс (Асорін); Мігель де Унамуно; Вісенте Бласко Ібаньєс; Емілія Пардо Басан; Хуан Валера; Леопольдо Алас Кларін; Хосе Марія де Переда; Беніто Перес Гальдос; Маріано Хосе де Ларра; Густаво Адольфо Беккер; Хосе Кададьсо.

Документи про освіту та кваліфікацію

Здобувачі першого (бакалаврського) освітнього рівня, які успішно пройшли атестацію, отримують диплом про здобуття відповідного рівня вищої освіти за відповідною освітньою програмою та кваліфікацію бакалавра філології.

Студенти, які отримали незадовільну оцінку при складанні атестаційного екзамену, відраховуються з Університету та одержують академічні довідки.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Данилич, В. С. (2016) Стилїстика іспанської мови. К.: Вид. центр КНЛУ.
2. Серебрянська, А. О. (2001) Теоретична граматика іспанської мови. К.: КДЛУ.
3. Ткаченко, Л. Л. (2013) Лексикологія іспанської мови: навч. посіб. для студентів- філологів вищих закладів освіти. Херсон: ХДУ.
4. Cano Aguilar, R.(2015) El español a través de los tiempos. Madrid: ARCO LIBROS, S.L. consideraciones sobre estilística cognitiva. Madrid: Arco Libros.
5. García Barrantes, José Luis. (2019) Las figuras retóricas. El lenguaje literario. Madrid: Arco Libros.
6. Garcia de Diego, Vicente. (2006) Gramatica historica espanola. – Madrid: Gredos.
7. Korbozerova, N. M., Serebryanska A. O. (2005). Gramática teórica de la lengua española moderna: manual en español. К.: Centro editorial poligráfico “Universidad de Kyiv”.
8. Martínez-Falero, Luis (2020). El estilo del habla y el estilo literario: algunas
9. Mary C. Iribarren. (2005) Fonética y Fonología españolas. – Madrid.
10. Espasa-Calpe, S.A. Penny, R. (2001) Gramática Histórica del Español. Barcelona: Ed. Ariel, S.A.
11. Moral del Rafael. (2009) Historia de las Lenguas Hispanicas. – Barcelona: La Espiga.
12. Scrobot, A. I. (2012) Entonación en el contexto. Київ: КНЛУ.
13. Verba, Galyna. (2021) Curso de lexicología comparada (español-ucraniano). Kyiv: Nova Knyha.
14. Vucheva, E. A. (2014). Estilística del español actual. Valencia: Humanidades/